

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини»

**НА ТЕМУ: «ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ДАНОН ДНІПРО»)»**

Виконавець:

студентка 4 гр. ФМЕ

Коржановська Анастасія Сергіївна _____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н, доцент

Воронова Олена Вікторівна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. Міжнародна конкурентоспроможність є важливою комплексною характеристикою суб'єктів господарювання та якісного стану їх товарів, свідчить про структурні зміни, порівняно з підприємствами інших країн. Нові умови розширення конкуренції та обмеженості матеріально-фінансових ресурсів викликають необхідність якісних проривів у міжнародній конкурентоспроможності та випередженні конкурентів.

Поняття міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі для української економіки є відносно новим, тому загальноприйнятого визначення його змісту та розуміння немає, у зв'язку з цим, питання дослідження сутності та специфіки міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі стають особливо актуальними.

Проблемами міжнародної конкурентоспроможності займаються як іноземні, так і вітчизняні аналітики та науковці. Зокрема, в роботах українських науковців Балабанова Л.В., Беленський П.Ю., Дзеніс В.О., Довбенко В.І., Зінчик С.М., Іванов Ю.Б., Клименко С.М., Романко О.П. та інші. Проаналізовано основні чинники, які впливають на розвиток конкурентоспроможності, принципи розвитку міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою дослідження є дослідити теоретичні, методичні засади та розробити практичні кроки вдосконалення міжнародної конкурентоспроможності на прикладі ТОВ «Данон Дніпро».

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні **завдання**:

- розглянути сутність та особливості міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі;
- вивчити чинники впливу на міжнародну конкурентоспроможність підприємств харчової галузі;
- дослідити методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі;
- розглянути загальну характеристику ТОВ «Данон Дніпро»;

- оцінити фактори впливу на міжнародну конкурентоспроможність ТОВ «Данон Дніпро»;
- проаналізувати рівні міжнародної конкурентоспроможності ТОВ «Данон Дніпро»;
- обґрунтувати напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства харчової галузі ТОВ «Данон Дніпро».

Об'єкт дослідження – міжнародна конкурентоспроможність підприємства (на прикладі «Данон Дніпро»).

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів реалізації та розвитку міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Методи дослідження. Теоретично-методологічною основою дослідження виступають розробки вітчизняних і зарубіжних вчених у питаннях міжнародної конкурентоспроможності підприємств та зовнішньоекономічної діяльності. При написанні роботи використано метод теоретичного узагальнення, системного аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, групування та класифікації, структурний метод, статистичні та математичні методи, інструментів SWOT-аналізу, матриці БКГ, «квадрату потенціалу». Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office - Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження слугували нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, звітна інформація підприємства «Данон Дніпро».

Публікації та апробація результатів дослідження. Пропозиції автора щодо вирішення питань по удосконалення міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі були використано при підготовці рекомендацій конференції I Міжнародної науково-практичної конференції SCIENTIFIC PROGRESSIVE METHODS AND TOOLS, Riga, Latvia, За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези Міжнародна конкурентоспроможність підприємств харчової галузі

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел (53

найменування). Кваліфікаційна робота містить 13 рисунків та 19 таблиць. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінку. Основний зміст викладено на 74 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ»** розглянуто сутність та особливості міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі; визначено чинники впливу на міжнародну конкурентоспроможність підприємств харчової галузі; досліджено методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі.

У другому розділі **«АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ ТОВ «ДАНОН ДНІПРО»»** розглянуто загальну характеристику ТОВ «Данон Дніпро»; проведена оцінка факторів впливу на міжнародну конкурентоспроможність ТОВ «Данон Дніпро»; проаналізовано рівні міжнародної конкурентоспроможності ТОВ «Данон Дніпро».

У третьому розділі **«НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ ТОВ «ДАНОН ДНІПРО»»** обґрунтовано напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства харчової галузі ТОВ «Данон Дніпро»; розглянуто удосконалення експортної стратегії ТОВ «Данон Дніпро»; запропоновано впровадження комунікаційної стратегії для підвищення конкурентних переваг продукції ТОВ «Данон Дніпро».

ВИСНОВКИ

В роботі визначено, що міжнародна конкурентоспроможність підприємств харчової галузі – це порівняна, системна та стійка здатність товаровиробників до методичного комплексного нарощування власних конкурентних переваг для прискореного та економічного забезпечення міжнародної переваги та планомірного випередження лідерів світового ринку на користь повнішого задоволення (в рамках правових, етичних та екологічних норм) матеріальних та соціальних потреб (працівників, споживачів, інвесторів, власників).

Доведено, що міжнародну конкурентоспроможність підприємств харчової

галузі можна розглядати з точки зору порівняльного, ресурсного та системного підходів.

Встановлено, що конкурентоспроможність підприємств харчової галузі на міжнародному ринку залежить від багатьох чинників, умовно які можна поділити на внутрішні і зовнішні.

На підставі аналізу існуючих методів оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі, визначено, що дослідження конкурентоспроможності можна проводити на основі методу рейтингової оцінки; розрахунку ринкової частки підприємства на зовнішньому ринку; визначення норми споживчої вартості; методу ефективної конкуренції; побудови багатокутника конкурентоспроможності та SWOT-аналізу.

Підприємство «Данон Дніпро» – це великий виробник та дистриб'ютор широкого асортименту продуктів харчування. ЗЕД в ТОВ «Данон Дніпро» здійснюється у формі зовнішньої торгівлі, а саме експорту готової продукції та імпорту сировини, упаковки та виробничого обладнання. Динаміка, як експорту, так й імпорту, показує тенденцію до суттєвого зростання на протязі 2019-2021 років. Експортні операції ТОВ «Данон Дніпро» здійснювало з Польщею, Молдовою, Об'єднаними Арабськими Еміратами, Болгарією та Латвією. Найбільш важливим торговельним партнером для ТОВ «Данон Дніпро» є Польща. Негативним моментом є те, що сьогодні експортуються лише деякі категорії продукції з усього наявного асортименту.

Встановлено, що на міжнародну конкурентоспроможність ТОВ «Данон Дніпро» впливають: фактори зовнішнього середовища непрямої дії (політична ситуація, нормативно-правова база, економічна ситуація, демографічна ситуація, науково-технічний прогрес, природно-кліматичний фактор, екологічна ситуація, міжнародні вимоги якості), прямої дії (споживачі, постачальники, посередники, конкуренти, контактні аудиторії), а також фактори внутрішнього середовища (організаційна структура, персонал підприємства, виробництво можливості, маркетингова діяльність, фінансова база, організаційна культура).

ТОВ «Данон Дніпро» займає досить значний сегмент ринку молока та

молочних продуктів в Україні (8,82%). Однак, на міжнародному ринку молока та молочних продуктів програє по фактору конкурентоспроможності групі компаній «Терра Фуд». Визначено, що для досягнення позиції лідера ТОВ «Данон Дніпро» має зосередитись на диференціації продукції або сконцентруватися на пропозиції вигідних та гнучких цін у даному сегменті.

На підставі визначених проблем щодо рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємства ТОВ «Данон Дніпро» в розділі 3 запропоновано удосконалити експортну стратегію цього підприємства в наступних напрямках:

- зробити експорт частиною загальної бізнес-стратегії.
- вийти нові ринки.
- можна переглянути свої ціни.
- розширити портфель продукції для експорту.

Зважаючи на факт недовантаження виробничих потужностей, значний людський та фінансовий потенціал, визначено, що портфель найменувань експортної продукції необхідно розширити для того, щоб завантажити повністю виробництво, розвинути зовнішньоекономічну діяльність та отримати вигоди від цього розвитку.

Для підвищення конкурентних переваг продукції ТОВ «Данон Дніпро» на міжнародному ринку в роботі також запропоновано впровадження комунікаційної стратегії з врахуванням особливостей молочного ринку.

Обґрунтовано, що існують можливості для розвитку та розширення дистрибуції і збуту. Для цього необхідно провести роботу із налагодження партнерських зв'язків із такими торговими мережами як Biedronka, Carrefour та LIDL. Розширення кількості магазинів із українською експортною продукцією прямо пропорційно вплине на обсяги реалізації та об'єми продажів.

АНОТАЦІЯ

Коржановська А. С. «Шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі (на прикладі ТОВ «Данон Дніпро».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2022 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є міжнародна конкурентоспроможність підприємств харчової галузі.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти міжнародної конкурентоспроможності підприємств. Встановлена типологія конкурентоспроможності підприємств. Визначенні чинники, що впливають на стан міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі.

Проаналізовано сучасний стан міжнародної конкурентоспроможності підприємств. Оцінено ефективність міжнародної конкурентоспроможності підприємств харчової галузі.

Запропоновано напрями розвитку міжнародної конкурентоспроможності підприємств.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, харчова галузь, зовнішня торгівля, експорт, стан розвитку.

ANNOTATION

Korzhanovska A. S. "Ways to increase the international competitiveness of food industry enterprises (on the example of "Danone Dnipro").

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 292 "International Economic Relations" in the educational program "International Economics". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the international competitiveness of food companies.

The theoretical aspects of international competitiveness of enterprises are considered in the work. The typology of enterprise competitiveness is established. Factors influencing the state of international competitiveness of food enterprises have been identified.

The current state of international competitiveness of enterprises is analyzed. The efficiency of international competitiveness of food enterprises is estimated.

The directions of development of the international competitiveness of the enterprises are offered.

Key words: international competitiveness, food industry, foreign trade, export, state of development.